

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3096/2020
09.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, сви из ..., ЂЂ, млдб. ЕЕ, млдб. ЖЖ и млдб. ЗЗ, сви из ..., чији је законски заступник отац АА, а које све заступа заједнички пуномоћник адвокат Перо Нединић из ..., против тужених „Delta generale osiguranje“ из Београда, кога од ревизије заступа Нађа В. Самац, адвокат у ... и туженог ИИ из ..., чији је пуномоћник Милан Милосављевић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама туженог „Delta generale osiguranje“ из Београда изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу бр. Гж 3541/19 од 14.11.2019. године, у седници већа 09.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог „Delta generale osiguranje“ из Београда изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу бр. Гж 3541/19 од 14.11.2019. године у другом ставу изреке, алинеја друга, којом је преиначена пресуда Основног суда у Петровцу на Млави П 1455/18 од 30.05.2019. године и усвојен тужбени захтев тужилаца.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог „Delta generale osiguranje“ из Београда, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж 3541/19 од 14.11.2019. године у првом ставу изреке којим је потврђена пресуда Основног суда у Петровцу на Млави број П 1455/18 од 30.05.2019. године и о ревизији изјављеној против допунског решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж 126/20 од 11.02.2020. године, као изузетно дозвољеним.

ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене ревизије туженог „Delta generale osiguranje“ из Београда изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж 3541/19 од 14.11.2019. године, у делу којим је потврђена првостепена пресуда и ревизија изјављена против допунског решења Апелационог суда у Крагујевцу број Гж 126/20 од 11.02.2020. године.

Образложење

Основни суд у Петровцу на Млави је пресудом број П 1455/18 од 30.05.2019. године обавезао тужене да солидарно исплате нематеријалну штету за претрпљене психичке болове и патњу великог интензитета због смрти сина млдб. ЈЈ из ... у

износима од по 380.160,00 динара, а тужиоцима ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, млдб. ЕЕ, млдб. ЖЖ и млдб. ЗЗ, сви из ..., да солидарно исплате на име нематеријалне штете у износима од по 200.000,00 динара заједно са законском затезном каматом на ове износе почев од дана пресуђења 30.05.2019. године па до исплате. Другим ставом изреке су обавезани тужени да тужиоцима АА и ББ, обоје из ... солидарно исплате на име материјалне штете због смрти сина млдб. ЈЈ за трошкове сахране износ од 96.708,00 динара са законском затезном каматом почев од 21.03.2012. године па до исплате, за трошкове хране и пића за сахрану и подушја износ од 124.400,00 динара са законском затезном каматом почев од 08.05.2017. године па до коначне исплате и за трошкове надгробног споменика 33.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.12.2012. године па до исплате. Трећим ставом изреке је одбијен тужбени захтев тужилаца АА и ББ за исплату дела нематеријалне штете у износима у од по 244.563,70 динара и тужбени захтев тужилаца ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, млдб. ЕЕ, млдб. ЖЖ и млдб. ЗЗ за износе дела нематеријалне штете од по 14.167,30 динара све са законском каматом од 30.05.2019. године па до исплате. Четвртим ставом изреке је одбијен тужбени захтев тужилаца АА и ББ за исплату дела материјалне штете и то за трошкове сахране у износу до 46.977,00 динара са каматом на овај износ од 21.03.2012. године, за трошкове хране и пића за сахрану и подушја у износу од 42.350,00 динара са каматом на тај износ од 08.05.2017. године и за трошкове надгробног споменика у износу од 22.000,00 динара са каматом почев од 03.12.2012. године па до исплате. Петим ставом изреке су обавезани тужени да солидарно плате парничне трошкове у износу од 1.932.557,74 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом број Гж 3541/19 од 14.11.2019. године одбио жалбу тужених као неосновану и потврдио је пресуду Основног суда у Петровцу на Млави у ставу првом, делу става другог изреке којим су тужени обавезани да тужиоцима АА и ББ солидарно исплате на име материјалне штете због смрти сина млдб. ЈЈ и то за трошкове сахране у износу од 87.038,00 динара са каматом почев од 21.03.2012. године па до исплате, за трошкове хране и пића за сахрану и подушја износ од 111.960,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 08.05.2017. године па до исплате и за трошкове надгробног споменика 29.700,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.12.2012. године па до коначне исплате. Другим ставом изреке је преиначио првостепену пресуду у преосталом делу става другог, у ставу трећем и ставу петом – решење о трошковима поступка тако да је: 1) одбијен део тужбеног захтева тужилаца АА и ББ за исплату дела материјалне штете и то за трошкове сахране у износу од 9.670,00 динара са каматом на тај износ од 21.03.2012. године, за трошкове хране и пића за сахрану и подушје у износу од 12.440,00 динара са каматом од 08.05.2017. године и за трошкове надгробног споменика у износу 3.300,00 динара са каматом од 03.12.2012. године па до исплате; 2) усвојен је тужбени захтев тужилаца па су обавезани тужени да тужиоцима АА и ББ обоје из ... исплате нематеријалну штету за претрпљене психичке болове и патњу великог интензитета због смрти млдб. ЈЈ у износима од по 234.880,00 динара, а тужиоцима ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, млдб. ЕЕ, млдб. ЖЖ и млдб. ЗЗ да исплате на име нематеријалне штете за претрпљене душевене болове износе од по 14.167,30 динара са законском затезном каматом на те износе почев од 30.05.2019. године па до исплате, а одбија за износ од по 9.679,00 динара са законском затезном каматом од 30.05.2019. године па до исплате као неоснован за тужиоце АА и ББ. Трећим ставом изреке обавезани су тужени да тужиоцима плате износ од 1.426.316,00 динара на име трошкова

спора са законском каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Апелациони суд у Крагујевцу је 11.02.2012. године донео допунско решење број 126/20 којим је обавезао тужене да тужиоцима поред трошкова досуђених ставом 2. изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3541/19 од 14.11.2019. године на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од још 817.158,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате. Другим ставом изреке је исправљена пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3541/19 од 14.11.2019. године у другом ставу изреке у делу којим је одлучено о трошковима парничног поступка тако што се после речи „да тужиоцима....“ додаје реч „солидарно“.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда тужени „Delta generale osiguranje“ Србија из Београда је изјавио благовремену ревизију на основу члана 403. став 1. тачка 2. и члана 404. Закона о парничном поступку ради погрешне примене материјалног права. Против допунског решења Апелационог суда у Београду овај тужени је изјавио ревизију 29. маја 2020. године на основу члана 403. став 1. тачка 2. и члана 404. Закона о парничном поступку због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у њеном преиначујућем делу на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 1 15/2014) па је оценио да је у овом делу ревизија туженог дозвољена, али да није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању у селу ...19.03.2012. године је дошло до саобраћајног удеса у којој је малолетни ЈЈ из ... погинуо као сапутник у возилу због излетања са пута и његовог превртања. Путничко возило марке „...“ тип „...“ је био у власништву туженог ИИ из ... а у време удеса је било осигурано код туженог „Delta generale osiguranje“ из Београда. Ово путничко возило је на противправни начин одузето од власника пошто је било паркирано испред Дома културе у ..., а возило је први узео сада покојни малолетни ЈЈ који је стартовао мотор и покренуо возило и њиме извесно време и управљао, да би дошло до замена возача тако да је у време удеса возилом управљао малолетни КК који није имао возачку дозволу и није био обучен за безбедно управљање моторним возилом. У време удеса у возилу се налазило још петоро малолетних лица који су задобили лаке телесне повреде. Против туженог ИИ је вођен кривични поступак код Основног суда у Петровцу на Млави због кривичног дела изазивање опште опасности. Тужени ИИ је ослобођен од оптужбе да је извршио то кривично дело. Пресуда је правноснажна 13.07.2016. године.

Сада покојни млдб. ЈЈ који је погинуо у саобраћајном удесу је имао 14 година, он је син тужилаца АА и ББ, а брат осталих тужилаца. Тужени „Delta generale osiguranje“ је 2013. године тужиоцима АА и ББ исплатио по 225.000,00 динара као накнаду за душевни бол због смрти сина а осталим тужиоцима износе од по 150.000,00 динара за душевни бол због смрти брата. На име трошкова надгробног споменика и трошкове сахране покојног ЈЈ им је исплаћен износ од 55.000,00 динара и 45.000,00

динара. Ове исплате су извршене умањењем од 50% због тога што је „Delta generale osiguranje“ проценило да је допринос оштећеног сада покојног ЈЈ износио 50% због пристанка на возњу са лицем без возачке дозволе. Тужиоцима АА и ББ је 2013. године исплаћен и износ од укупно 200.000,00 динара на име школског осигурања за малолетног сина покојног ЈЈ. Утврђено је (приложени рачуни и вештачењем), да трошкови погребних услуга, погребног церемонијала према месним обичајима и за копање гробног места износи 120.885,00 динара, а трошкови организованог подушја, помена приликом сахране, седмодневна, четрдесетодневна, шестомесечни и годишњи помен износе 211.750,00 динара. Тужилац АА је 03.12.2012. године платио накнаду за надгробни споменик у износу од 110.000,00 динара.

Тужени ИИ је критичног дана своје моторно возило – цип дао на коришћење сведоку ЈЈЛ који га је након употребе паркирао на истом месту испред Дома културе у ..., али није могао да извади кључеве из контакт браве, тако да је о томе обавестио туженог ИИ који је био у Месној канцеларији у којој су се прикупљали потписи у вези политичких странака, на шта му је тужени одговорио да ће он то учинити накнадно.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је извео закључак да су тужени одговорни за накнаду материјалне и нематеријалне штете коју тужиоци потражују па их је обавезао да солидарно надокнаде штету у досуђеним износима на основу члана 173. до 175. Закона о облигационим односима (ЗОО). Закључио је да постоји пропуст дужне пажње на страни туженог ИИ као власника возила који је у узрочно последиочној вези са одузимањем возила од трећих малолетних лица. Тужени осигураваач је одговоран на основу закључене полисе осигурања важећом у време штетног догађаја. Даље је оценио да је допринос малдб. покојног ЈЈ износио 20%. На основу члана 200. ЗОО тужиоцима је досудио износе као у изреци првостепене пресуде на име накнаде нематеријалне и материјалне штете при чему је имао у виду и износе који су од стране туженог „Delta generale osiguranje“ исплаћени тужиоцима у вансудском поступку.

Другостепени суд је оценио да је правилна одлука о одговорности оба тужена, као солидарна за штету коју су претрпели и коју потражују тужиоци. Приликом одмеравања доприноса настанку штете (члан 192. ЗОО) сада покојног ЈЈ оценио је да његов допринос износи 30% и да тужиоци имају право на накнаду тражених видова штете умањену сразмерно наведеном проценту доприноса.

По оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови оценили да се нису стекли услови из члана 177. став 2. ЗОО којим би се тужени ИИ као ималац опасне ствари (путничког возила) ослободио одговорности јер тужени нису доказали да је штета настала искључиво радњом оштећеника или трећег лица, а коју власник возила ИИ није могао да предвиди и чије последице није могао да избегне или отклони. Ревидент у ревизији понавља жалбене наводе о којима се другостепени суд јасно и образложено изјаснио. Наиме ИИ је могао да предвиди да његово возило у чијој се контакт брави налазио кључ за стартовање може да изазове пажњу пролазника што се и догодило јер је група од шест малолетника управо стартовала возило док је његов власник тужени ИИ седео у Месној канцеларији, а возило било паркирано испред. Иако га је сведок ЈЈЛ обавестио о тој чињеници након што му је након позајмљивања возила паркирао возило, тужени ИИ је олако држао да возило неће нико покренути и употребити га као опасну ствар. Возило није било адекватно обезбеђено, а тужени ИИ као његов власник није предузео ништа да возило обезбеди и зато се ревидент као

његов осигуравач неосновано позива на ослобођење од одговорности његовог осигураника. Ревидент је одговоран на основу члана 897. ЗОО.

Што се тиче висине досуђене накнаде нематеријалне и материјалне штете, правилно је другостепени суд пошао од обрачуна висине накнаде која је припадала свим тужиоцима у време исплате па је пошавши од тога да је у време ван судске исплате 2013. године тужиоцима АА и ББ као родитељима покојног сина ЈЈ у то време припадала накнада у износу од по 1.200.000,00 динара а осталим тужиоцима, браћи и сестрама по 600.000,00 динара. Овако утврђене износе је умањио за износ доприноса покојног ЈЈ од 30% тако да родитељима припада накнада од 840.000,00 динара, а браћи и сестрама по 420.000,00 динара. Како је родитељима од стране ревидента у 2013. години исплаћен износ од 225.000,00 динара штета им је накнађена у проценту од 26,78% а преостало је за накнаду исказано у процентима 73,22% што од правичне накнаде и у време пресуђења од 840.000,00 динара родитељима припадају износи по 615.048,00 динара, тужиоцима браћи и сестрама покојног ЈЈ је у 2013. години исплаћен износ од по 150.000,00 динара па им је штета надокнађена у проценту од 33,71% а није надокнађена у преосталом проценту од 64,29% што од правичне накнаде у време пресуђења од 420.000,00 динара износи по 270.000,00 динара за сваког тужиоца. Другостепени суд је правилно поред досуђених износа од стране првостепеног суда преиначио првостепену пресуду тако што је тужиоцима АА и ББ досудио још по износ од 234.880,00 динара, а тужиоцима браћи и сестрама још по 14.167,30 динара.

Ревидент неосновано побија правилност пресуђења од стране другостепеног суда у погледу досуђене накнаде нематеријалне штете и с тога је његова ревизија оцењена као неоснована те је одлучено као у првом ставу изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Одлучујући о ревизијама туженог које су изјављене на основу члана 404. став 1. ЗПП против другостепене пресуде којом је потврђена првостепена пресуда у делу у којем је усвојен тужбени захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете и ревизије изјављене против допунског решења којим је одлучено о трошковима парничног поступка, Врховни касациони суд је оценио да нису испуњени услови за примену овог института јер у конкретном случају не постоји потреба за новим тумачењем права нити за уједначавањем судске праксе узимајући у обзир садржину тражене судске заштите, начин пресуђења и разлоге за усвајање тужбеног захтева. Побижана нижестепена пресуда којом је усвојен тужбени захтев за накнаду нематеријалне и материјалне штете донете су у складу са усаглашеном судском праксом и израженим ставовима Врховног касационог суда по питању искључења од одговорности имаоца опасне ствари. Што се тиче доприноса настанку штетног догађаја, допринос учесника увек зависи од чињеница које су у сваком конкретном догађају другачије. Разлози другостепеног суда не одступају од досадашње праксе Врховног касационог суда по том питању.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност ревизије на основу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија туженог није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побижаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овом спору је поднета 21.05.2013. године па имајући у виду да се вредност предмета спора побијаног дела за сваког тужиоца (противсупарничари) не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није дозвољена.

Ревизија туженог није дозвољена ни у односу на допунско решење другостепеног суда којим је одлучено о трошковима поступка јер ревизија никад није дозвољена против одлуке којом је одлучено у споредном потраживању.

На основу члана 413. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у другом и трећем ставу изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић